

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNAK KOPS

1950. GADA 29. MARTA

Nr. 122 (5816)

13.

OKTOBRIS.

CETURTDIENA.

1988. GADS

Maksa 3 kap.

Pārskats

par piena izslaukumiem rajona
saimniecībās (pēc RARA
dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izslaukums no 1000 kg piena (oktobra 1. dekāde (kg))	+/- salīdz. ar iepriekšējo dekādi (kg)	+/- salīdz. ar to pašu laiku 1987. g. (kg)
«Krasnij Oktjabrj»	12,7	-0,6	-0,5
Leņina	11,9	-0,7	-0,3
Kirova	9,7	-0,6	+0,2
«Sarkanā ausma»	9,4	-0,4	+0,6
«Nākotne»	9,2	-0,2	-0,7
M. Gorkija	9,1	-0,3	+0,7
Raina	9,0	-1,0	-0,5
«Zelta vārpa»	8,9	-0,7	-1,1
Aglonas p. s.	8,8	-1,0	-0,2
K. Marksa	8,7	-0,8	-1,8
«Vārkava»	8,3	-0,8	-0,2
«Rīts»	8,0	-0,8	+0,1
«Sīlūkals»	7,9	-0,9	-0,7
«Dzintars»	7,7	-0,3	+0,1
Oškalna	7,6	-0,8	-0,7
«Dubna»	7,5	-0,6	-0,2
Suvarova	7,4	-0,9	-1,3
Ruļonā p. s.	6,8	-1,3	-2,8
Rudzātu p. s.	6,3	-0,4	-1,3
RAJONĀ	8,8	-0,7	-0,5

Viltīgā taupība

Lai cik liela būtu vajadzība pēc lopbarības, nevar attaisnot tās taupīšanu uz dzīvnieku produktivitātes rēķina. Kopš studiju gadiem zootehniķiem ir zināma klasiska formula: nepietiekama lopu ēdināšana — vislielākā izšķērdība. Jau viens vienīgs fakts apstiprina šo atzinumu. Līdz 80 procentiem enerģijas, kas iegūta no ražotajās barības, liellopi patērē organizāmas dzīvības funkciju nodrošināšanai. Un tikai atlikušie 20 procenti tiek izmantoti piena izstrādāšanai vai dzīvotvāra pieaugumam.

Daudzās mūsu zemes fermās ilgu laiku lopu ziemā sanēma galveno kārt tikai uzturbarību. Galvenais bija saqlabāt lopu skaitu. Un tā kājkā gādījumā tika izmantota tikai trešā daļa no dzīvnieku produktivitātes potenciāla. Mūsdienīgās darba organizācijas un samaksas formas nevar tikt saistītas ar viltīgo barības taupīšanu, citādi saimnieciskā aprūķina vienības strādās ar zaudējumiem vai vienkārši izpūtes.

Gadās, ka intensīvās lopkopības novatorus pievilī arī ļabi nodomi. Strādādot pašfinansēšanas apstākļos, lopkopji cenšas taupīgi izlielt lopbarību. Tas, protams, ir uzteicami. Priekšroka tiek dota vislētākajai barībai. Tas arī šķiet pareizi. Taču var tikt pieņemts arī aplams lēmums. No tā nevienam n: pasargāts.

Savā laikā klūķiņās gandrīz visi Eiropas fermeri. Visur plaši prak. tizēja pašu izdevīgāko loļu barošanas veidu — izmantoja skābbarību. Un dažās zemes pārsniedza pielaujamo līmeni. Radās adrak nepazīta slimība, ko nosauca par skābbarības sindromu. Lieš' daļa sliimo govju iānokāva to sevišķi sliktā stāvokļa dēļ. Ir bīstī sarežģītumi, kas radušies tānēc, ka lietots nārāk daudz granuļētās barības. Tātad siens ir neaizstājams.

Jāatzīmē, ka pašlaik daudzvalstīs izmanto augstvērtīgāku lopbarību, kas nodrošina augstu lopkopības produkcijas kvalitāti. Bet augsta kvalitāte vienmēr izmak' dārgāk. Sevišķi strauji lopkopu atzinību iegūst lopbarības bites. Tiek uzskatīts, ka tās savulaik nepamatoti izspiedusi no fermās lētākā barība.

Vārdu sakot, dzīvnieku barošana nav vienkārša lieta. tā prasa zināšanas un pieredzi. Tānēc roš' arvien vairāk rūpju saimnieciskā aprūķina vienību un fermu novatoriem.

D. SMIRNOVS,

TASS komentētājs

Lemj kara un darba veterānu padome

27. septembrī — notika Preiļu rajona kara un darba veterānu padomes sēde. Tajā runājām par to, kā palīdzēt veciem, bieži vien — bezpalīdzīgiem cilvēkiem, kuri veselības stāvokļa dēļ nav spējīgi sevi apgādāt ar visu normālai cilvēka dzīvei nepieciešamo.

Ne jau velti rajona kara un darba veterānu padomē tika runāts par šo jautājumu. Jo Preiļu rajonā dzīvo 629 vieniņi cilvēki, un 80 cilvēki ir tādi, kas bez citu palīdzības nav spējīgi sevi apgādāt un nodrošināt ar visu nepieciešamo. Viņi nespēj atnest no veikala sev produktus, sakārtot telpas, sagādāt un sagatavot kurināmo, kur tas ir nepieciešams, un izkurināt krāsnis. Šiem cilvēkiem nav bērnu vai citu tuvu cilvēku, kuri varētu palīdzēt. Tamdēļ viņu aprūpe ir jāuzņemas sabiedrībai.

Rīgā un dažās citās lielākajās republikas pilsētās tiek radītas pakalpojumu organizācijas, kurās par zināmu samaksu vienuļajiem un bezpalīdzības stāvoklī esošajiem cilvēkiem sniedz nepieciešamo palīdzību. Preiļu rajonā tādas organizācijas nav, bet kara un darba veterānu padomes locekļi izteica domu, ka tādu dienestu varētu organizēt rajona sadzīves pakalpojumu kombināta un rajona patērētāju biedrību savienības darbinieki.

Rajona patērētāju biedrību savienības darbinieki varētu risināt jautājumu par produktu un citu preču piegādi mājās vienuļiem un bezpalīdzības stāvoklī esošiem cilvēkiem, bet rajona sadzīves pakalpojumu kombināta laudis sniegtu citu pakalpojumu.

Rajona kara un darba veterānu padomes locekļi izteica arī domu, ka nebūtu pārāk liels finansu likuma pārkāpums, ja šos izdevumus, kas būtu saistīti ar vienuļo un bezpalīdzīgo cilvēku apkalpošanu, segtu tas kolhozs vai uzņēmums, kurā cilvēks strādājis pirms aiziešanas pensijā. Tas būtu materiāls un morāls gandarījums cilvēkam, kurš šī kolhoza vai uzņēmuma darbā atdevis savu labākos gadus un darba spējas. Sāds pasākums nākotnē daudzkārt atmaksātos.

Izskanēja arī doma, ka darba kolektīviem, arodorganizācijām, citiem sabiedriskiem formējumiem vajadzētu biežāk un vairāk interesēties par pensijā aizgājušiem cilvēkiem un viņu materiālo stāvokli, neaizmirstot, ka tādā stāvoklī mums ikvienam ir priekšā.

Kara un darba veterānu padomes sēdē izskanēja arī doma, ka palīdzības sniegšanā veciem un bezpalīdzīgiem cilvēkiem vairāk varētu darīt rajona skolu pionieru un komjaunatnes organizācijas.

Lielāku uzmanību šim jautājumam vajadzētu veltīt arī vietējo Tautas deputātu padomju izpildkomitejām, un tādus vienuļus cilvēkus, kam ir grūtības sevī apkalpošanā, pēc iespējas apgādāt ar labiekārtotiem dzīvokļiem. Vēl rajona kara un darba veterānu padome izteica nesaprašanu par dažu kolhožu un vietējo padomju izpildkomiteju vadītāju rīcību, kad veterāniem nedod zirgu vai traktoru piemājas zemes apstrādāšanai, lopbarības nogādāšanai mājās. Ne visi Lielā Tēvijas kara dalībnieki un invalīdi ir angādāti ar labiekārtotiem dzīvokļiem, par ko liecina rajona kara un darba veterānu padomē ienākusās sūdzības.

A. LOGINS,

Preiļu rajona kara un darba veterānu padomes prezidijs priekšsēdētājs

Latvijas Tautas frontes dibināšanas kongress

Kopā, tikai visi kopā

Divas dienas, 8. un 9. oktobrī, Rīgā, Latvijas Komunistiskās partijas CK Politiskās izglītības namā strādāja Latvijas Tautas frontes dibināšanas kongress. Tas noritēja vislielākās atklātības atmosfērā — darba galita tika translēta pa televīziju un radio. Pie Politiskās izglītības nama bija uzstādīti skaļruņi un tika izlikti visi svarīgākie dokumenti. Tāda pati atklātības, ieinteresētības un dzīvas emociionalitātes gaisotne valdīja arī sēžu zālē: plaši tika izmantoti brīvie mikrofoli, ikvienam delegātam tika dota iespēja izteikt savas domas, priekšlikumus vai lobjoņumus. Karsta atmosfēra valdīja arī minihaidparkā — mazajā zālē.

Kongress saņēma dedzīgu apsveikumus, ziedus, naudas ziedojumus un dāvanas, tāpat arī vēstules un telegrammas ar asiem iebildumiem pret dažiem kongressā izteiktajiem viedokļiem. Tika izteiktas arī bažas, pat brīdījumumi par provokāciju, kuru mērķis ir radīt konfrontāciju delegātu vidū un ievādzīt kongresa darbu bīstamā guļnē. Pēc kādas runas kongresam pat nācās pieņemt speciālu lēmumu, ka

tas kategoriski norobežojas no jebkādam fašisma un neofašisma izpausmēm.

Ar Tautas fronti tiek saistītas lielas nākotnes cerības. Taču sakrājies pārāk daudz aktuālu problēmu, šaubu, arī apvainojumu un bailu. Tālab arī runātāji bieži vien bija varbūt pārāk asi un kategoriski savos spriedumos. Tika izteikti nepārdomāti vērtējumi. Bija pat gājējības. Vieniņi pašu pieredze, ar kolektīvo prātu izstrādāti lēmumi un rīcība var vest uz mērķi, ko sev izvirzījusi Latvijas Tautas fronte. Delegāti neaizmirs, ka LTF tiek veidota pārbūves atbalstīšanai, kā uzsvēra daudzi runātāji, — Mihaila Gorbačova kursa, partijas XIX Vissavienības konferences līnijās atbalstīšanai. Tālab arī aspriešanās tika izvirzītas kardinālas mūsu valsts un republikas, tautas un atsevišķas personas problēmas. Runāt pilnā balsī — tas ir drošākais un tuvākais ceļš uz tikumību, apskaidrību, atgriešanos pie likuma, uz tiesiskas valsts izveidošanu. Tieši tas arī stiprinās ticību nākotnei, pārliecību, ka mūsu liktenis ir mūsu pašu rokās.

Ar lielu pārliecību tika izteikta doma: nebūtu saprātīgi apņemties tikai ar savām problēmām, nebūtu pareizi darboties nošķirti, ir — jādomā par visu mūsu zemi, par visām mūsu valsts tautām, jākonsolidē spēki cīņai par atjaunoti — tas ir vissvarīgākais uzdevums.

Delegāti vairākkārt tieši griezās pie zālē esošajiem republikas vadītājiem.

Kongress ar klusuma brīdi godināja Latvijas staļinisko represiju nevainīgo upuru piemiņu. Kongress pieņēma LTF statūtus un programmu. Tika pieņemtas sešpadsmit rezolūcijas, kas aptver plašu ekonomisko, sociālo, ekoloģisko, tiesisko, starpniecālo, demogrāfisko un citu problēmu loku.

Kongress ievēlēja LTF domi 100 cilvēku sastāvā.

Par Latvijas Tautas frontes priekšsēdētāju ievēlēts 33 gadus vecais žurnālists Dainis Ivāns.

Kongresa nobēigumā runāja Dainis Ivāns. Ar šo brīdi var uzskatīt, ka Latvijas Tautas fronte ir nodibināta, viņš teica. Mūsu sirdis, mūsu zemē ir dzimis jaunais laiks. Raina pie-

sauktais jaunais laiks. Sodien mūsu zālē dzima demokrātiskā kustība. Jebkurš dzimšanas process savā ziņā ir nepievilcīgs, varbūt pat neestētisks. Dzemdētāja parasti ir nost no svešam acīm, bet demokrātijā te dzima visas tautas acu priekšā. Kaut arī mēs dažkārt pārdzīvojam neērtības sajūtu par savu neprasmi vai nespēju reaģēt uz neparedzētiem apstākļiem, taču tas, ka mēs esam pieņēmuši savu programmu, liecina, ka kopīgais mērķis ir sasniegts. Ir pienācis tāds brīdis, kad mēs vairā neturam akmeni azotē, sakām atklāti visu to, kas mums ir uz sirds. Kongress atspoguļoļas pašreizējais sabiedriskās pašapziņas līmenis. Tika izteikti atšķirīgi viedokļi. Varbūt kāds jūtas aizvainots, sarūģināts. Ja tas tā, mēs katram cilvēkam par šādu rūgtuma pilienu atvainojamies. Mūsu uzdevums nav atgrūst tautu, masas, bet gan apvienot cilvēkus. Mēs esam ļoti priecīgi, ka mūsu latviešu tautas izmīsumu, latviešu tautas sāpe saprot arī citu mūsu republikā dzīvojošo tautu cilvēki. Mēs sajutām šajā ziņā lielu atsaucību. Es esmu ļoti pateicīgs, ka arī citu tautu pārstāvji saprot, ka latviešu tautas nākotnes garantēšana ir arī visu pārējo Latvijā dzīvojošo tautu nākotnes garantēšana.

LATINFORM

Aicinājums Preiļu rajona komunistiem

Dārgie biedri!

Rajona partijas pirmorganizācijas notiek pārskatu un vēlēšanu sapulces. Priekšā — partijas rajona organizācijas konference, kurā ievēlēs partijas rajona komitejas un biroja jaunu sastāvu. Tas notiek ļoti atbildīgā pārkārtošanās posmā, kad priekšplānā izvirzās konkrēts darbs un īpašu nozīmi iegūst katra pilsona, un pirmām kārtām — komunistu, politiskās, profesionālās un tikumiskās īpašības.

Impulsi visiem labvēlīgajiem procesiem mūsu sabiedrības dzīvē deva partijas XIX Vissavienības konference. Var likties, ka pārbūves process ir stabils un neatgriezenisks. Bet diemžēl savu taktiku pārkārto arī pārkārtošanās pretinieki. Ne visi dara tā, kā bēdīgi slavenais inženieris Iljins, kurš, protestējot pret partijas XIX konferences lēmu-

miem, noliek savu partijas biedra karti un izstājas no PSKP rindām. Vairākums no pārkārtošanās pretiniekiem ar labo roku balso par pārbūvi, bet kreisajā tur paslēptu akmeni. Mēlu vietā pārbūves pretinieki iemācījušies teikt puspatiesību un, paši būdami stagnāti, demagoģiski apvaino stagnācijā citus, apzinoties, ka labākā aizsardzība ir uzbrukums.

Vēl vakar «pārkārtošanās atbalstītāji» centās attaisnot visiem mūsu republikas iedzīvotājiem postu nesošo migrācijas procesu. Bet rīt demagoģi, izdzirduši balsi no augstas tribīnes, sāks pilnā balsī šautīt tos pašus migrantus tikai tāpēc vien, ka tā ir pateikta šodien.

Mēs aicinām rajona komunistus ar tīru sirdsapziņu un istu atbildību pieiet partijas biroju vēlēšanām savā pirmorganizā-

cijās. Mēs aicinām rajona komunistus izvirzīt uz rajona konferences par delegātiem tikai pārbūvējam, gudrus, tikumīgus un mūsu pārkārtošanās laika garam atbilstošus līderus, kuri spētu ievēlēt tādu partijas rajona komiteju un biroju, kas iestātos par reālu tautvaldību un darītu visu, lai nebūtu plaisas starp partiju un valdību no vienas puses un tautu — no otras.

Mēs aicinām komunistus, pirms iemest urnā biļetenus, padomāt, vai katrs izvirzītais partijas biedrs patiešām ir īsts komunistas, vai viņš nav karjerists, birokrāts, ministālais vai minichurbanovs. Mēs aicinām komunistus rūpīgi apsvērt, vai izvirzītais biedrs spēš aizstāvēt savu viedokli kā to prasa sirdsapziņas balss, savu biedru un visas tautas dāvātā uzticība.

atbildība un aktivitāte savā pirmorganizācijā var nodrošināt Komunistiskajai partijai kā mūsu sabiedrības vadošajam un virzošajam spēkam lielu autoritāti un cieņu tautā.

Lai nodrošinātu partijas XIX Vissavienības konferences pasludināto kursu uz atklātību, lūdzam partijas rajona organizācijas konferences gaitu, kā arī partijas rajona komitejas un biroja vēlēšanas translēt rajona vietējo radiatorāidījumu tīklā un plaši atspoguļot presē.

LTF LIVĀNU NODALĀS
AKTIVS

(Aicinājums apspriests un vienemts Latvijas Tautas frontes Livānu nodalas grupu pārstāvju sapulcē 1988. gada 10. oktobrī)

SAVA MĀJA LAUKOS

Par jurgiem Oriļņ apgabalā ciemos un sādās seviens tagad vaīrs nebrīnās. Simtiem jaunu dzīvojamo māju vienlaicīgi būvē daudzos kolhozos un sovhozos. Tāpēc jurgus, kurus ik gadus svin kolhoza «Strana Sovietov», par parastiem nenosaukt. Pēdējos divos gados Nikolskas ciema četrās apdzīvotajās vietās par kolhoziņu līdzekļiem uzceltas 20 mājas.

Sava māja ciemā. Kolhoza lielākās zemkopju dinastijas galva Stepans Lastočkīns uzskata, ka īstam laucīniekam jārikojas tikai tā un ne citādi. «Dzīvodams savā mājā, cilvēks gluži kā kokā ieaug ar saknēm zemē», viņš saka. «Arī labākas dzīves meklējumi viņu nevelk. Bet valsts dotais dzīvoklis ir un paliek valsts īpašums. Nēpatik vienā vietā, vas pārcelties uz citurieni. Vai tas prāta darbs — klejot no vienas vietas uz otru?»

Kolhozs visādi stimulē tos, kuri būvējas par saviem ietaupījumiem. Tiem, kuri to vēlas, ciema Tautas deputātu padomē kopā ar kolhoza valdī palīdz saņemt aizdevumu mājas celtniecībai: šim nolūkam viņiem iedala gan būvmateriālus, gan transportu. Sogad izveidotas divas brigādes, kuras ceļ dzīvojamās mājas pēc kolhoziņu pasūtījumiem. Pie tam daļu izdevumu apņemas seši kolhozi.

Izrādījās, ka daļu no fondu materiāliem ir ļoti izdevīgi pārdo tēm, kuri būvējas pašī. Sādā gadījumā dzīvokļu programma tiek risināta abpusēji: gan ar vietējās Tautas deputātu padomes, gan pašu individuālo būvētāju līdzdalību. Svarīgi arī tas, ka aktīvi darboties sāk tās milzīgās naudas summas, kas atrodas krājāsēs personīgajos rēķinos. Tas ļauj aplēst, ka ļau pēc diviem trim gadiem dzīvokļu problēma kolhoza būs atrisināta pilnībā.

Apgabalā labi zina Nikolskas ciema Tautas deputātu padomes darba pieredzi. To mēģina izmantot arī citos kolhozos. Piemēram, Novoderevenkovas rajonā vēlēšanos būvēt mājas par

saviem līdzekļiem jau izteikušās Lastočkīns uzraudzinājis septiņus 160 ģimenes.

● ATTELĀ: Lastočkīnu ģimene. Šīs ģimenes galva Stepans

Lastočkīns uzraudzinājis septiņus dēlus. Pieci no viņiem tūlīt pēc dienesta Padomju Armijā atgriezušies dzimtajā ciemā un,

sekojot tēva paraugam, viens pēc otra uzcēlušī piecas mājas.

TASS fotohronika

Kā risinām pārtikas problēmu

PĒDĒJĀ laikā dažāda rakstura sānāksmēs Preiļu un Līvānu iedzīvotāji aizvien biežāk un biežāk izvirza jaūtājumu: kāpēc mūsu rajons, kurš dod vēnā nemamu ieguldījumu Pārtikas programmas risināšanā, nespēj pietiekami apgādāt pilsētniekus ar gaļas izstrādājumiem? Minējumi nereti ir pavissam fantastiski. Tomēr principā cilvēkiem šodien ir pilnas tiesības uzdot šādu jaūtājumu. Situācijā, kad netiek levērota produkcijas sadale, atkarība no ražošanas darba rezultātiem, rodas lēmesis apelēt pie sociālā taisnīguma.

Darbs lauksaimniecībā rajonā rit pietiekami vērienīgi. Pat ja pakavējamies tikai pie agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» ražošanas rādītājiem, varam it viegli secināt: lopkopības produkcijas, ko saražo šīs kolektīvs, ir pilnīgi pietiekami, lai ar to varētu nodrošināt Līvānu un Preiļu iedzīvotājus.

Sogad agrofirmai jārealizē valstij 1 461 tonna gaļas (kautsvarā) un 9 436 tonnas piena. Saskaņā ar esošajām patērēšanas normām mūsu republikā uz vienu cilvēku gadā jāsarāžo 89 kg gaļas un 490 kg piena, pārēķinot piena produktos. Tātad ar saražoto gaļu gadā mēs varam nodrošināt apmēram 17 tūkstošus cilvēku, ar piena produktiem — aptuveni 20 tūkstošus. Seit es, protams, paraugam minēju ideālās fizioloģiskās normas. Faktiski valstī katrs iedzīvotājs gadā patērē vidēji 67 kg gaļas. Rēķinot uz šo vidējo patērēšanas līmeni, no agrofirmā saražotās produkcijas brīvi varētu pārtikt 20 tūkstoši cilvēku. Atliek vienīgi piebilst, ka bez agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» rajonā ir vēl 19 saimniecības. Gribot negribot rodas vēl viens jaūtājum: kas tā par lietu? Lai taču pāris kolhozu strādā rajona labā, pārējie turpretī pārdos savu produkciju valstij.

Manuprāt, leviest šādu sistēmu būtu lietderīgi. Dīemžēl patlaban iedzīvotāju apgādē ar pārtikas produktiem ir ne daudz citādāka kārtība. Valsts iepērk no saimniecībām gaļu un pienu, bet rajonom iedala fondus, kuri pārēdz, cik daudz gaļas un piena izstrādājumu drīkst realizēt tirdzniecības tīklā. Valsts vārdā to drīkst darīt arī pārstrādājošās rūpniecības uzņēmumi, no kuriem mēs sanēmam visu nepieciešamo, tiesa — nepietiekamā daudzumā.

Fondi pārdēdz, ka 1988. gadā Preiļu rajona mazumtirdzniecības sistēmā jānonāk tikai 780 tonnām gaļas, 245 tonnām desu izstrādājumu un 5 800 tonnām pilņpiena produkcijas. Tas ir — katram rajona iedzīvotājam šogad pienāks aptuveni 30 kg gaļas un desu un 145 kg piena izstrādājumu. Parasti visvairāk fondu resursu patērē slimnīcas, pirmskolas vecuma bērnu iestādes. Bet pilsētniekiem un laucīniekiem jāpārtiek tā, ko var iegādāties kooperatīvā tirdzniecībā vai arī no individuālā sektorā un uzņēmumu un iestāžu palīdzsaimniecībās saražotā.

Tas nav taisnīgi ļau tāpēc vien, ka valsts dotācijas nevar izmantot visi iedzīvotāji vienlīdzīgi, proti — pārstrādājošās rūpniecības uzņēmumiem visā valstī izmaksā 50 miljardus rubļu dotāciju, lai tie pārdotu gaļas izstrādājumus lētāk par pašizmaksu. So priekšrocību faktiski var izmantot tikai lielāko pilsētu iedzīvotāji, jo tur var nopirkt desas nevis par kooperatīvajām, bet gan par valsts cenām. Tādējādi šo pilsētnieku reālā darbā alga faktiski palielinās.

Dienas kārtībā aizvien noteiktāk izvirzās jaūtājums par lauksaimniecības produkcijas iepirkšanas un pārstrādāšanas pasreijējās sistēmas lietderīgumu. Paradoksu šeit nav mazums. Un ne tikai iedzīvotāju apgādē, bet arī attieksmē pret kolhoziem un sovhoziem. Minēšu dažus

datum, kuri plaši apspriesti centrālajā presē.

Valstī daudzas saimniecības ir spiestas pārdo t graudus kombinēto lopbarību ražojošajām rūpniecēm, saņemot 120 — 130 rubļus par vienu tonnu pārdo tās produkcijas. Savukārt šo uzņēmumu saražotā produkcija, kas satur pārstrādātos graudus un nelielu devu piemaisījumu, saimniecībām jāpērk ļau saskaņā ar rūpniecībā pastāvošām vairumtirdzniecības cenām, tas ir, par tonnu kombinētās lopbarības jāmaksā 190 — 200 rubli. Nav grūti izskaitlēt, cik lieli zaudējumi rodas saimniecībām. Daudzu publikāciju autori šo situāciju skaidro šādi: tas esot ļoti izdevīgi attiecīgajām ministrijām.

Manuprāt, mūsu republikā šajā lomā ļau briesmīgi nepietnas pārmaiņas. Visi zinām, ka pašlaik tiek izstrādāti varianti Latvijas PSR pārīšanai uz pilnu saimniecisko aprēķinu. Šīs pārīejas pamatprincipus noteica sanāksmē, kas nesen notika Latvijas PSR Valsts plāna komitejas zinātniski pētnieciskajā plānošanas institūtā. Saskaņā ar šiem principiem piedalīsimies starprepublikāniskajā darbā dalīšanā, pamatojoties uz ekvivalentu preču apmaiņu savienības tīrgū. Šī preču apmaiņa notiks starp ekonomiski patstāvīgiem uzņēmumiem, organizācijām un saimnieciskās pārvaldes valsts orgāniem, iepriekš noslēdzot līgumus. Tātad centralizēto piegāžu vietā nāks preču apmaiņa.

Pagaidām levīest jauno metodi pat viena rajona robežās, proti — atīstot preču apmaiņu starp ļaukiem un pilsētu, nevar, jo tas nav izdarāms tik vienkārši un ātri, kā gribētos. Agrofirmai «Krasnij Oktjabrj» pastāvīgi jāpaplašina tirdzniecība ar firmas precēm, ļau uzturētu spēkā ideju, balstoties uz kuru, tā tika izveidota. Bez tam šī jauna tipa formējuma galvenais mērķis ir ne tikai nodrošināt produkcijas ražošanu plašos apjomos, bet arī organizēt tās uzglabāšanu, pārstrādi un realizēšanu iedzīvotājiem. Citiem vārdiem sakot, mums pastāvīgi jādomā gan par tīrgū, gan par preču resursiem. Dīemžēl pašlaik ir ārkārtīgi grūti atrast iespējas paplašināt preču ražošanas apjomus un sortimentu mūsu firmas tirdzniecības tīklā.

Piemēram, agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» siera rūpnīca ik gadus saražo 5 100 tonnas siera. No tām 4 720 tonnas tiek izvestas no republikas, 380 tonnas saņem Latvijas PSR tirdzniecības organizācijas. Ko ļau realizējam savos agrofirmas veikalos? Līdzīga situācija ir arī ar saražotā sviesta sadali. No 2 730 tonnām izlaistās produkcijas 2 505 tonnas tiek iedalītas Vissavienības piegādēm, 155 tonnas tiek nosūtītas uz Daugavpili, kur šo sviestu izmanto dažādu kulinārijas izstrādājumu pagatavošanai. 70 tonnas nonāk rajona tirdzniecības tīklā. Firma savā tirdzniecībā var izmantot tikai viēs minētā daudzuma saražoto produkciju.

Vārdū sakot, valsts pasūtījums izņem no aprožības gandrīz visu, ko saražo siera rūpnīca. Tomēr mēs ļau tagad, ne-

gaidot nekādas radikālas pārmaiņas, pastāvīgi paplašinām preču resursu apjomu un sortimentu. Viens no variantiem varētu būt šāds: ražot no virsplānā saņemtā piena pilnīgi jauno šķirņu sierus. Pašlaik tiek izstrādātas apmēram 10 šādu šķirņu izgatavošanas receptes un tehnoloģijas. Oktobra beigās ceram izvēlēties vislabākās receptes un uzskāt jauno siera ražošanu (apmēram 50 kg siera dienā).

Daudz grūtību mums sagādā arī desu izstrādājumu ražošana. Tā sanācis, ka agrofirma savos veikalos patlaban var realizēt tikai daļu no gaļas virsplāna produkcijas atlikumiem. Citiem vārdiem sakot, tā produkcijas daļa, ko pārdojam

savos veikalos, valsts iepirkuma plānā netiek ieskaitīta. Rodas paradoksāla situācija: ļau palielināsim desu izstrādājumu pārdošanu iedzīvotājiem, tad neizpildīsīm plāna uzdevumus gaļas pārdošanā valstij vai pat pazemināsim šīs pārdošanas līmeni. Pagaidām mums resursu ir tikai tik daudz, ļau nodrošinātu ar gaļas izstrādājumiem savos agrofirmas laudis (ar firmas veikala starpniecību Riebiņos) un organizētu tirdzniecību izbraukumos uz atsevišķiem rūpniecības uzņēmumiem Līvānos.

Nepārzinot visus apstākļus, atsevišķi Līvānu un Preiļu iedzīvotāji uzskata, ka agrofirma «Krasnij Oktjabrj» neizjūt nekādas grūtības un pašu ražotās desas realizē pat Daugavpili. Paskaidrošu, ka Daugavpils pilsētas Tautas deputātu padomē izpildkomiteja ir atradusi iespēju nodot agrofirmai daļu no saviem gaļas fondiem, tādēļ desas, kuras mēs realizējam šīs pilsētas firmas veikalā, praktiski ir izgatavotas no daugavpiliēšu piegādātajām izējvielām. Mūsu ziņā paliek tikai to izgatavošana un realizēšana. Ķa arī Preiļu un Līvānu pilsētu izpildkomitejas grib, ļau viņu pilsētu veikalos būtu iespējams iegādāties mūsu ceķā ražotos desu izstrādājumus, tām jāiedala šiem mērķiem gaļas fondi. Piemēram, jāmeģina atrisināt šo jaūtājumu ar augstākstāvošu organizāciju starpniecību.

Tagad nedaudz pastāstīšu par notei tīrgūm un ilustrešu teritoriālās pārvaldes orgānu iespējas un centienus organizēt firmas tirdzniecību. Daugavpili ļaujājumu par telpu ierādīšanu agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» veikalam atrisināja oāris dienās. Turpretī Preiļos ļau kopš pavasara nevar izšķirties, kur ierādīt vietu jauna veikala celtniecībai (nerunāju nemaz par ļau gatavu telpu ierādīšanu). Drīz uzņāks sāls, un tad ļau būs par vēlu uzskāt zemes darbus. Tādējādi objekta nodošana ekspluatācijā var aizkavēties vēl par vienu gadu. Ierādīt apbūves gabalu — tas taču ir vats vienkāršākais uzdevums no visiem tiem, kas vēs bū jāveic, organizējot firmas tirdzniecību Preiļos.

Mūsu partijas Centrālās Komitejas pēdējā plēnumā PSKP CK ģenerālsekretārs Mihails Gorbačovs izteica šādu domu: par iedzīvotāju apgādi ar visu nepieciešamo pirmām kārtām atbildīgi ir vietējo padomju orgāni. Protams, ļau neregulēt rajona iedzīvotāju apgādi nav tik vienkārši, tomēr republikā pozitīva pieredze ļau gūta. Stāk to nepaskaidro-

šu, teikšu tikai galveno: ļau kāds būtu sadales mehānisms, produktu bū vairāk tad, ļa tos vairāk ražos tieši rajona teritorijā.

Patlabn vēl ir spēkā 1986. gada 20. martā PSKP CK un PSRS Ministru Padomes kopīgi pieņemtās lēmums, saskaņā ar kuru savienoto republiku Ministru Padomes drīkst sadalīt virsplāna produkciju patērēšanai savā republikā. Kuriozs ir fakts, ka kādā no «Lauku Avīzes» numuriem bija lasāms, ka šī gada otrajā ceturksnī Preiļu rajons plānu piena pārdošanā valstij nav izpildījis par 116 tonnām un tik tikko spējis realizēt gaļas nodošanas plānu. Lūk, te nu ir mūsu ieguldījums iedzīvotāju apgādes uzlabošānā.

Bet pat par šiem vairāk nekā pieticīgajiem sasniegumiem rajona tirdzniecības tīklam trešā ceturksņa fondiem papildus klāt bija jānodod vēl 14 tonnas sviesta un 32 tonnas gaļas. Manuprāt, mums daudz vairāk jāizmanto šī ekonomiskā svira. Ķo rajonom taču ir pietiekami lielas iespējas palielināt gaļas un piena ražošanu. Tikai agrofirma «Krasnij Oktjabrj» vien piena ražošanas plānu pagājušajā gadā izpildīja par 104 procentiem, bet gaļas ražošanas plānu — par 103 procentiem. Salīdzinājumā ar 1986. gadu piena kopprodukcija palielinājusies par 265 tonnām, gaļas — par 117 tonnām. Nodrošinot saimnieciskā aprēķina metožu, kolektīvā un rentes līguma ieviešanu, var cerēt, ka ar lielāku atdevi strādās arī pārējās rajona saimniecības.

Teritoriālās pārvaldes orgāniem savukārt jāprot aizstāvēt savas pozīcijas ļaujājums par virsplāna produkcijas sadali republikas rajonu starpā. Pats par sevi saprotams, ka visu vīrs plāna saražoto produkciju būtu lietderīgāk atstāt tā rajona tirdzniecības tīklā, kurš to ir saražojis, nekā atdot to patērēšanai lielākajām pilsētām un atpalikušākajiem rajoniem, kā tas notiek pašlaik.

Kad būs atrisināti jaūtājumi par galveno veidu ražošanas apjomu paplašināšanu, teritoriālās pārvaldes orgāni katrā ziņā saskarsies arī ar tādū problēmu kā pieaugošu resursu iekļaušana rajona iedzīvotāju apgādē ar pārtiku. Ķa gan stāvokli atvieglinās tas, ka sagādes katorim nodotā gaļa tiks ieskaitīta kolhozu un sovhozu plānos, sevišķu aktivitāti gaidīt nevarēs.

Skaidrības labad informēšs, ka realizējot valstij augstākā nobarojuma lielopus, par kilogramu gaļas kolhozs var saņemt maksu līdz 5 rubliem 20 kapeikām. Ķa pārsniegts gaļas pārdošanas vidējais līmenis, minētā summa var palielināties pat līdz 7 rubļiem un 29 kapeikām. Sagādes katoris, protams, tik daudz maksāt nespēj.

Pavēlēt administratīvā kārtā kolhoziem un sovhoziem nodot gaļu sagādes katorim tagad, maigi sakot, nav pieņemts. Tātad teritoriālās pārvaldes orgāniem jāmeklē ekonomiskās metodes, ar kuru palīdzību varētu leintēresēt saimniecības un aktivizēt preču attiecības starp ļaukiem un pilsētu. Vairākos republikas rajonos tas ļau ir panākts.

Ķa Līvānu un Preiļu iedzīvotāji pietiekamā daudzumā varētu iegādāties desu izstrādājumus un citus pārtikas produktus, saimniecību kolektīviem un teritoriālās pārvaldes orgāniem jāatrisina daudz sareģītu problēmu: jāpaplašina galveno veidu lauksaimniecības produkcijas ražošana, jāprot prasīgi maneēt ar fondiem, vajadzīgā gultnē jāieviezza patērētāju kooperācijas attīstība.

R. KAVINSKIS, agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» ģenerāldirektors, PSRS Augstākās Padomes deputāts

Visas sabiedrības uzdevums

● Preiļu pilsētas Tautas deputātu padomes sesijā izskatīts jautājums «Par Preiļu pilsētas vidusskolu darbu, pilnveidojot profilakses pasākumus skolēnu likumpārkāpumu novēršanai».

Ar ziņojumu sesijā uzstājās tautas izglītības, kultūras, fiziskās kultūras un sporta pastāvīgās komisijas priekšsēdētāja M. Volkova.

Apkopojot abu skolu darbu, tika secināts, ka tās veic pasākumus, lai likumpārkāpumus novērstu. Tam kalpo pulciņu, fakultatīvu, sporta sekciju darbs. Abās skolās ir vairāki lietišķi klašu audzinātāji, kuriem patiesi rūp savu audzēkņu skolas un ārpuskolas problēmas. Ir vairāki uzņēmumi un organizācijas (sadzīves pakalpojumu kombināts, sakaru mezgls, siera rūpnīca, rajona kultūras nams), kuru darba kolektīvi labprāt sadarbojas ar skolām. Diemžēl par lielāko vairumu darba kolektīvu to nevar teikt.

387 abu skolu skolēni darbojas sporta skolā, aptuveni 120 — mūzikas skolā.

Taču likumpārkāpumi, raksturīgākie no kuriem — skolas disciplīnas neievērošana, stundu kavējumi, klaiņošana, zādzības, savstarpēja neēlība, nebūt neizd. Pagājušajā gadā nepilngadīgo lietu komisijās sēdēs izskatītas 10 Preiļu 1. vidusskolas un 33 Preiļu 2. vidusskolas audzēkņu lietas. Uz šī gada 1. septembri nepilngadīgo lietu inspekcijas uzskaitē ir divi 1. vidusskolas un divpadsmit 2. vidusskolas skolēni. Pašās skolās pastāvīgajās grūti audzināmo skolēnu uzskaitē ir 28 (Preiļu 1. vidusskolas) un 36 (Preiļu 2. vidusskolas) skolēni.

Referente atzīmēja, ka rajonā nav pienācīgā līmenī darbs ar nelabvēlīgajām ģimenēm. Jāpastiprina kontakti un sadarbība ar tās sauktajām labvēlīgajām, normālajām ģimenēm. Ģimenēs bērni vairāk jārodina darbam, jāseko, lai vakaros tie neklaiņotu na pilsētā.

Visai būtisks likās secinājums, ka kopumā zems ir pilsētas iedzīvotāju kultūras un uz-

vedības līmenis. Daudzu pusaudžu likumpārkāpumi rodas no bezkontroles, no visatļautības sajūtas, no tā, ka bieži vien vērrojama pieaugušo vārdu un darbu nesaderība. Itin bieži esam liecinieki pilsētas iedzīvotāju nekultūrai uzvedībai. Reti vainīgos aizturam. Visbiežāk — novēršamies.

M. Volkova mudināja deputātus rūpīgāk veikt savus pienākumus, biežāk iegriezties tajās nelabvēlīgajās ģimenēs, kas katram nozīmētas uzraudzīšanai.

Pusaudžu likumpārkāpumi ir reāls fakts, ar kuru sabiedrība nedrīkst samierināties. Par to, kā arī par pasākumiem, kas veicami, lai stāvokli uzlabotu, runāja vairāki deputāti.

Nepilngadīgo lietu inspekcijas inspektore E. Aksjonova iepazīstināja ar jau veiktajiem un turpmākajiem pusaudžu kluba «O2» uzdevumiem. Drīz vien tas uzsāks darbu arī Līvānos un Aglonā. E. Aksjonova minēja arī tik aktuālu mūsu pilsētas jauniešu problēmu kā iespēju trūkumu vakaros saturīgi pavadīt brīvo laiku.

Milicijas vecākais leitnants R. Melnis runāja par likumpārkāpumiem, kas rodas jauniešu iecienītajās atpūtas vietās — diskotēkās.

TIN metodike V. Karoušenko uzsvāra, lai uz sadarbību ar ģimenēm. Komjaunatnes rajona komitejas otrais sekretārs I. Derjagins stāstīja par pasākumiem kuros iesaistā komjauniešus. Viņš informēja klātesošos, ka beidzot tomēr tiks uzsākta jauniešu kafeinēšanas ierīkošana.

Preiļu 1. vidusskolas ārpuskolas un ārpuskolas darba organizatore R. Lustika un Preiļu 2. vidusskolas direktors O. Hlebņikovs — cilvēki, kas diendienā saskaras ar sesijā izskatāmo jautājumu, uzvēra, ka galvenokārt pusaudžu likumpārkāpumu problēma atkarīga no audzināšanas

ģimenē, ne no skolotāju darba. Skolās ir smagi un sasāpējuši materiāli tehniskās bāzes jautājumi. Trūkst tiepu, trūkst iespēju papildus nodarbībām. Nav normāla pašreizējā skolu finanšēšanas sistēma, kad tik daudz kas atkarīgs no viena uzņēmuma, kolhoza. Arī pulciņi tāpēc nav tie, par kuriem pusaudži, īpaši grūti audzināmie, vairāk interesējas. Tiesa, šo kontingentu pagrūti būs ieinteresēt ar pīšanas vai adīšanas pulciņiem, kuriem utt., taču tehniskajiem, proti, dārgajiem pulciņiem skolām nav līdzekļu.

O. Hlebņikovs uzsvēra arī to, ka «audzināšana» visbiežāk ir tikai pārrunas — ar skolotājiem, vecākiem, skolēniem. Gan skolā, gan komjaunatnes komitejā, gan nepilngadīgo lietu komisijā. Runāšana bez konkrētiem darbiem, tāpat — arī bez rezultāta.

Arī atturības veicināšanas biedrības rajona padomes atbildīgā sekretāre J. Eiduka galvenokārt vērsa uzmanību uz to, ka bieži vien ar kopīgu sanāksšanu un parunāšanu apstipst visi labie nodomi. Konkrētie lēmumi, kas pieņemti daudzās līdzīgās sapulcēs un sesijās, drīzāk tiek ignorēti un neievēroti nekā pildīti. Viņa ierosināja vairāk pievērst uzmanību sadarbībai ar skolām tieši vadītājiem, darba kolektīviem.

Sesijā par savas organizācijas iespējām un problēmām runāja «Lauktechnikas» rajona apvienības pārvaldnieks S. Nesterenoks.

Kopumā sesijā izveidojās viedoklis, ka pagaidām stāvokļa uzlabošanai var izdarīt visai nedaudz, jo pusaudžu likumpārkāpumu novēršana, profilaktiskie pasākumi ir ļoti komplikēti, no visās sabiedrības attīstības un atveseļošanās atkarīgs uzdevums.

Preiļu pilsētas Tautas deputātu padomes sesija pieņēma lēmumu, kura darbība galvenie virzieni vērsti uz skolu un darba kolektīvu sadarbību, rūpīgāku darbu ar nelabvēlīgajām ģimenēm, medicīnas un izglītības darbinieku lielāku ieinteresētību konkrēto jautājumu risināšanā.

S. JOKSTE

● Laipna, atsaucīga, enerģiska — tā saka par Vārkaavas aptiekas vadītāju Venerandū Upenieci. Aptieka regulāri izpilda un pārsniedz dotos uzdevumus. Trešajā ceturksnī medikamentu un citu medicīnas preču pārdošanas plāns paveikts par 130 procentiem. Vārkaavas aptieka, kura apkalpo gan ciema iedzīvotājus, gan arī trīs feldšeru punktus, vairākkārt atzīta par sociālistiskās sacensības uzvarētāju.

Darbu sekmē tas, ka pagājušajā gadā aptiekai tika ierādītas jaunas telpas daudzdzīvokļu mājā. Tagad te pietiek vietas gan tirdzniecības zālei, gan asistentu un sanitārajām istabām, gan materiālu glabātuvei. Visur valda tīrība un kārtība, un patiesām radīti lieliski apstākļi darbam.

Aptiekas saimiece par ilggadēju un nevainojamu darbu apbalvota ar medaļu «Darba veterāns», viņa ievēlēta par ciema padomes deputāti, apbalvota arī ar vairākiem Goda rakstiem. Un vēl. Brīvajā laikā Veneranda Upeniece dzied folkloras ansambli, tāpat — liek nepazust mūsu tautas sensenajām gara mantām, nodot tās tālāk jaunajām paaudzēm.

J. SILICKA foto

Mūsu novada vēsture

Lai cik tas dīvaini arī liktos, pilsēta, kura aizmirsusi ne vien savu senāko vēsturi, bet pat sākotnējo vārdu, ir šodien Latvijā un pat tālu aiz tās robežām pazīstama. Visrūpnieciskākā pilsēta Latvijā. Stikla ražotāju, biokimīku un celtnieku mājvieta. Pilsēta pie Daugavas un Dubnas.

Nu, protams, visi tagad sapratīs, ka tie ir Līvāni. Bet — kāda ir bijusi Līvānu senākā vēsture? Kāds bijis Līvānu sākotnējais vārds?

LIDZSINĒJOS enciklopēdis-kajos izdevumos, vēstures un ģeogrāfijas apcerējumos teikts, ka Līvānus 1533. gadā dibinājis Līvėnu dzimta, no kuras vārda tad arī cēlies Līvānu tagadējais nosaukums. Pētot vēstures avotus, senās kartes, ceļu tīkla attīstību un toponīmu (vietvārdus), esmu nonācis pie pilnīgi cita secinājuma, t. i., ka Līvāni ir daudz vecāka pilsēta nekā līdz šim uzskatīts un līdz 1533. gadam kā apdzīvota vieta saukusies pavissam citādi.

Par to tad arī būs runa šajā rakstā.

Arheoloģiskie atradumi Līvānu pilsētas teritorijā un rakstītie avoti liecina, ka Līvāni kā apdzīvota vieta pastāvējuši jau sen pirms vācu krustnešu ieburkuma Latvijā. Līvāņu pilsētas teritorijā atrasti akmeņu laikmeta priekšmeti, atklāti vidējā dzelzs laikmeta (5.—9. gs.), pāreja uz šķiru sabiedrību) līdznie satektkapi, vēlā dzelzs laikmeta (10.—12. gs., agrais feodālisms) kapulauki pie Līvānu luterāņu baznīcas un pie Rīgas ielas, attīstītā feodālisma (13.—17. gs.) kapulauks Līvānu luterāņu baznīcas pagalmā, nenoskaidrotā laikmeta kapulauks, t. s. «Mēra kapi» Līvānu ezera ziemeļu krastā Rīgas ielas 259. un 261. māju zemes-

gabalos, kur pēc pirmā pasaules kara, rokot mājām pamatus, izrakti cilvēku skeleti, dzelzs šķēpu uzveli, citi kara piederumi, rotaslietas un sadzīves priekšmeti. Senus kapus atklāja arī tagadējā Komjaunatnes ielā, netālu no dzelzceļa pārbrauktu-

nākajos vēstures avotos un 17.—19. gs. kartēs. Liekas tomēr, ka latviski tā vairāk saukta divos vārdos — Dubna un Dubnava (jaunu vietvārdu darināšana no pamatvārdiem visairāk izplatīta tieši ar izskaņu «ava», piemēram, Krāsava, Malnava,

biezu, mitru mežu josla, kurai pāri lielāku ceļu nebija. No Dubnas (Dubnavas) ved ceļš uz Visvalža valsts svarīgiem pārvaldes centriem Preiļiem, Rēzekni un Ludzu, kā arī uz Krievzemes pilsētām Pleskavu un Novgorodu.

gadā flāmu astronoma Johana Portanciusa zīmētajā kartē — «Doperta», 1590. gadā flāmu kartogrāfa Gerardusa Merkatora zīmētajā Livonijas kartē — «Dubnawe», 1562. gadā Frankfurtē izdotajā kartē — «Dubenoy», 1613. gadā Amsterdamā izdotajā Lietuvas kņazistes kartē — «Dsubna», 1805. gadā Nirnbergā izdotajā kartē — «Dubbena», J. Broče savā 1797. gadā zīmējumā, kur attēlota pārceltuve pār Dubnu pie Pāveliem (pie tagadējiem Muktupāveliem Preiļu rajonā), Dubnu sauc par «Dibbenow».

Dubnas upe pirmo reizi pieminēta Vecākajā atskaņu hronikā 1273. gadā. Tā gada vasarā, pēc sīrojuma Livonijā atgriežoties mājās, lietuviešu karaspēku pie Dubnas upes (hronikā «Dubena») panāca Livonijas ordeņa karaspēks. Te notika kauja, kurā lietuvieši zaudējuši 600 kritušo, atstājuši daudz zirgu un laupījumu. Šī kauja, visiespējamākais, notikusi pie Dubnas upes tagadējo Līvānu teritorijā, jo citur pie tās nepienāk lielāki tālsatiksmes ceļi. Lietuvieši, acīmredzot, šeit pārcēlušies pie Dubnu, gribējuši doties uz Jersiku un pie tās pārcelties pāri Daugavai, jo, kā zināms no Latviešu Indriķa Livonijas hronikas, pie Jersikas bijusi parasta lietuviešu karaspēka pārcelšanās vieta pār Daugavu, dodoties karagājienos uz Livoniju un atgriežoties no tiem. Nekādā zinā šī kauja nav notikusi pie Dignājas Daugavas kreisajā krastā, kā domā Vecākās atskaņu hronikas tulkotājs J. Saiva. «Dubenu» pārdēvēdams par Dignāju, jo pie Dignājas nav nekādas upes, pat kaut cik brāvkā strauta. Dignājai tuvākā upe, kas pie Dunavas (10 km no Dignājas) ietek Daugavā, ir Ezaine, kura tā saukta visu laiku, jau arī kādā 14. gs. dokumentā.

A. ANSPAKS

(Nobeigums sekos.)

Dubna, Dubena, Dubnava...

Sena Latvijas pilsēta, kura aizmirsusi savu vārdu

ves, 30. gadu otrajā pusē, kad sāka būvēt Līvānu — Preiļu šoseju.

Par seno līvāniešu tālajiem un plašajiem tirdzniecības sakariem liecina arī monētu depozi, kas izrakti Līvānu pilsētas teritorijā. 1875. gadā smilšainā pakalnā nepilnu kilometru no dzelzceļa, pie ceļa, kas no Līvāniem ved uz Preiļiem, atrasts 11. gs. Rietumeiropas 167 sudraba monētu — vandenku depozi, kas aizvests uz Ermitāžu Pēterburgā. 1932. gada rudenī Līvānos, Dubnas labajā krastā ražošanas biedrības «Straume» dārzā pie dzirnavām, netālu no Dubnas pilskalna un kapulauka, atkal atrasts liels monētu depozi, no kura lielā daļa monētu nonirka un izkausēja Līvānu zeltkalis, daļa izklūdiusi, bet tikai neliela daļa nonākusi Latvijas Vēstures muzejā — 151 monēta (kopsvars 148,8 g) — 10. un 11. gs. Vācijā, Flāndrijā un Zviedrijā sudraba denāri, kā arī 4 kalni sudraba stienīšu fragmenti (kopsvars 47,77 g).

Līvāni pirmsākumā, t. i. pirms vācu krustnešu ieburkuma, kā arī vēl ilgāc tāt saukušies gan par Dubnu, gan Dubenu, gan Dubnavu (latīņu vācu un poļu rakstībā — «Dubna», «Dubena», «Dubbena», «Dubenow», «Dubenaw»), kā tas redzams se-

Baltinava, Vārkaava, Kandava). Tāpēc šajā rakstā paraleli lietošu divus nosaukumus — Dubna un Dubnava.

Dubna (Dubnava) bija tāda paša nosaukuma novada (pagastā) administratīvais, amatniecības un tirdzniecības centrs un sākusī veidoties Dubnas pilskalna un pie tā Dubnas upes labajā krastā, netālu no tās ietekas Daugavā, bet pēc tam pletusies plašumā kā Dubnas labajā, tā kreisajā krastā.

Dubnas (Dubnavas) izcelšanās, pastāvēšanu un attīstību sekmēja tās izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis. Gar to un caur to gāja senie tirdzniecības ceļi, kas pa Daugavu (ūdencselis) un par Daugavas labo krastu (zemescelis) no Krievzemes veda uz Baltijas jūru. Bet jo sevišķi liec la loma Dubnas (Dubnavas) izcelsmē, pastāvēšanā un attīstībā, liekas, bija Dubnas upei un Jersikas lātzgaļu valsts galvaspilsētas tuvumam (9 km). Tieši pie Dubnas (Dubnavas) pagriežas senais un arī taisnākais zemesceļš no Visvalža pārvaldītās Jersikas lātzgaļu valsts galvaspilsētas Jersikas uz zemes iekšieni, jo no Vecdaugavpils (Nauhenes, Novenes, Dinaburgas) līdz Dubnai (Dubnavai) par Daugavas labo krastu stiepās nepārtraukta staigņu purvu un

Vējdzirnavu jaunība

Kirova kolhozā, pašā augstākajā vietā pie Dravniekiem, pa ceļas vējdzirnavas. Tās būvētas gadsimtu mijā no šķeltiem akmeņiem, taču laika gaitā bija nolietojušās — sapuvuši un nolūzuši spāriņi, sabojājies jumts un sienu apšuvums.

Doma vecās vējdzirnavas atjaunot un tās izmantot kulturalām vajadzībām radā Bronislavam Laizānam, kad viņš pirms vienpadsmit gadiem sāka vadīt kolhozu. Taču atjaunošanas darbs ir komplicēts, un nebija speciālistu. Nācās gaidīt, kamēr savi puīši Gunārs Boltāns un Gunārs Gudlevskis pabeidza Česu 4. profesionāli tehnisko vidusskolu un ieguva kvalificētu galdnieku specialitāti. Nu šopavasari varēja sākt veco dzirnavu rekonstrukciju.

Padarīts daudz. Vējdzirnavām samontēti jaunie spāriņi, uzlikti jauni jumti un noklātas grīdas.

nobelgumam tuvojas āršiem apšuve ar skaidām. Līdz Oktobra svētkiem rekonstrukciju pabeigs pilnīgi.

Vējdzirnavu augstums kopā ar spāriņiem — 25 metri, ir pieci stāvi. Pirmajos divos stāvos būs atpūtas istabas, lielākajā telpā — kafējnicā jaunatnei. Te varēs atpūsties kolhoza laudis, palikt pa nakti ceļnieki.

Trešajā — stāvā ierīkos gleznu galeriju, bet ceturtais būs atvēlēts kolhoza muzejam. Stendi un eksponāti stāstīs, kāda kopsaimniecība bija pirmajos pastāvēšanas gados, kā tā attīstījās un kāda ir tagad. Muzejā izvietos apkaimes sādžās savāktos senos zemnieku darba rīkus.

Pašā augšējā — piektajā stāvā vējdzirnavās būs skatu tornis. No tā atklājas brīnišķīgs skats uz tīrumiem un mežiem, šejienes skaisto dabu.

J. GURGONA teksts un foto

● Sajā materiālā — Preiļu pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētāja M. Agurjanova attēli uz preiļiešu vēstulēm, kurās dažādos aspektos skatās jautājums par rajona centra labiekārtošanu.

Par bijušo pilsētas kapu teritorijas nesākotību. Ar rajona izpildkomitejas lēmumu šī kapsēta slēgta pirms vairāk nekā 20 gadiem. Apbedīto cilvēku tuviniekiem tika ieteikts izdarīt pārapsūšanu un novākt kapu pieminekļus un piemiņas plāksnes. Sos darbus daļēji veica 70. gados.

Pašlaik institūta «Komunālprojekts» izstrādājis tehnisko dokumentāciju kapsētas labiekārtošanai. Saskaņā ar projektu daļa šeit augušo kokus tiks saglabāti, daļu pārstādīs. Paredzēts arī stādīt jaunos kokus un košumkrūmus, kā arī veikt nesākotī apstādījumu sanitāro izciršanu. Šeit ierīkos arī gājēju ceļus un atpūtas zonas. Minētos darbus plānots veikt 1990. — 1991. gadā. Par kārtības uzturēšanu bijušajā kapsētā paš-

Tiek veikti pasākumi...

reiz rūpējas brīvprātīgo tautas kārtības sargu vienības, kā arī patruļas «02».

Par Komjaunatnes ielas trotuāru. Minētā trotuāra remontēšanas darbus vada dzīvokļu un

ribu savienības vadībā jautājums par šo kāpņu neapmierinošo stāvokli ticis izvērtis vairākkārt. Sanāksmē rajona izpildkomitejā patērētāju biedrību savienības priekšsēdētāja vietnieks O. Batramenko deva solījumu nomainīt pakāpienus (līdzās ierīkojot arī ceļu bērnu ratīnu pārvietošanai) līdz 31. gada 1. novembrim.

Jūs rakstījāt redakcijai

komunālās saimniecības ražošanas apvienības komunālo uzņēmumu kombināta meistars V. Leitāns. Par darbu kvalitāti attēli minētā apvienība. Brāķis darbā pielauts tādēļ, ka nodarbinātajiem strādniekiem ir zema kvalifikācija, bet piegādātajam asfaltbetonam — slikta kvalitāte. Trūkumus novērsīs ne vēlāk kā līdz 31. gada 5. oktobrim.

Par kāpnēm pie tirdzniecības centra. Rajona patērētāju bied-

● REDAKCIJAS PIEBILDE. Cerēsim, ka ielānotais bijušās kapsētas sakārtošana patiešām tiks veikta, kā to sola cienījamais pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētājs. Kāpnes pie tirdzniecības centra remontē. Bet — kas attiecas uz trotuāru Komjaunatnes ielā... Jā, pat pārbūves laikā vārdiem, kā varam pārliecināties, ne vienmēr seko darbi. Un — mums, preiļiešiem, acīmredzot, nekas cits neatliek, kā doties uz veikalu un pirkt gumijas zābakus...

Religija šodien

Katoļi par savu stāvokli

● Lietuvas Zinātņu akadēmijas filozofijas, socioloģijas un tiesību institūta darbinieka sociologa Feliksa Laurinaiša pētījumu temats ir Lietuvas ticīgo iedzīvotāju dzīve. Lai dziļāk izzinātu ticīgo cilvēku pašreizējo stāvokli, zinātnieks izplatīja viņu vidū dažādās Lietuvas malās anonīmas aptaujas lapas.

riņas atjaunošanas process. Aptauja deva diezgan uzskatāmu priekšstatu par katoļu pašreizējo stāvokli Lietuvā.

90 procenti aptaujāto izsaka domu, ka viņu dzīves vietās varas iestādes respektē ticīgo tiesības. Tomēr ik desmitā atbilde liecina, ka šādi gadījumi bijuši. Uz jautājumu, vai varas iestādes vērsās pret reliģisko rituālu piekopišanu, 91 procenta aptaujas dalībnieku atbildēja noliedzoši. Aptuveni tikpat daudz cilvēku atzīmēja, ka viņi varējuši brīvi kristīt savus bērnus. Dažās atbildēs tomēr atzīts, ka lauku rajonu varas iestādēm joprojām ir negatīva nostāja pret ticīgajiem.

Divas trešdaļas no aptaujātajiem uzskata, ka viņiem ir

normālas attiecības ar neticīgajiem darba kolēģiem. Neviēnā anketā nav teikts, ka šajās attiecībās būtu manāms saspilējums.

Aptauja parādīja, ka ticīgajiem iedzīvotājiem, tāpat kā visiem citiem PSRS pilsoņiem, ir iespēja pilntiesīgi piedalīties sabiedrības dzīvē. Piemēram, 18 procenti aptaujas dalībnieku norādīja, ka viņi bijuši ievēlēti par vietējo padomju deputātiem, aptuveni puse no viņiem saņemusi administrācijas un arcbiedrību pateicību par panākumiem darbā un vienai trešdaļai piešķirti valsts apbalvojumi un citi apbalvojumi.

TASS — LATINFORM

Redaktors P. PIZELIS

TV VIĻŅA

14. oktobris. 8.00 — «Labrīt!».
8.20 — Tautas mūzikas koncerts.
9.20 — Multiplikācijas filma.
9.40 — Dokumentālās filmas.
10.30 — Mākslas filma «Viktorija».
11.55 — Zīnas. 18.15 — Dokumentālā filma «Ēskalators».
18.45 — Koncertfilma.
19.20 — «Kultūra un atturība».
20.00 — «Panorāma». Dienas zīnas (krievu val.). 20.35 — «Labu nakti, mazulī!».
21.00 — «Laiki».
21.40 — «Pārskatīšanās starmetī».
21.50 — Kultūras vēsture.
22.35 — Mākslas filmas «Rezidentu atgriešanās» 2. sērija.
23.40 — Zīnas.
23.50 — Mākslas filma «Sā vien mēnessgaismā».

15. oktobris. 9.00 — Zīnas. 9.15. Cirka arēnā. 10.00 — TV skolēniem.
10.30 — Dokumentālās filmas.
11.50 — Reklāma.
12.00 — Nedēļas panorāma (krievu val.).
12.30 — Koncertfilma.
13.15 — Mākslas filma «Kontroidarbs speciālajā priekšmetā».
14.30 — No kultūras vēstures.
15.00 — Agrorūpnieciskais komplekss: darbi un cilvēki.
16.00 — Miniportreti.
16.20 — Mākslinieki smaids...
16.25 — Multiplikācijas filma.
17.00 — PSRS čempionāts basketbolā vīriešiem.
«Statība» (Viļņa) — «VEF» (Rīga).
18.30 — Pēc atgriešanās no festivāla.
19.20 — Reklāma.
19.25 — Estrādes programma.
20.00 — «Panorāma». Dienas zīnas (krievu val.).
20.35 — «Labu nakti, mazulī!».
21.00 — «Laiki».
21.30 — Mākslas filma «Fanfars Tulpe».
23.10 — Zīnas.
23.20 — Mākslas filma «Grācu ģimene».

16. oktobris. 9.00 — Zīnas. 9.15 — Svētdienas rītā.
11.15 — Valodas svētki Saulos.
13.10 — Ģimenes žurnāls.
13.55 — Svētdienas mūzika.
15.00 — Nedēļas panorāma (poļu val.).
15.30 — Jaunatnes ekrāns.
16.15 — Vernisāža.
16.25 — Koncerts bērniem.
17.00 — PSRS čempionāts basketbolā vīriešiem.
«Statība» (Viļņa) — «VEF» (Rīga).
18.30 — Multiplikācijas filma.
18.45 — Māksliniecisķā pašdarbība.
19.00 — Reklāma.
19.30 — Tautas jaunrade.
20.00 — «Panorāma». Dienas zīnas (krievu val.).
20.35 — «Labu nakti, mazulī!».
21.00 — «Laiki».
21.40 — Mākslas filma «Jel, sargā mani, talisman!».
22.50 — Zīnas.
23.00 — Mūzika un dzeja.

Sludinājumi

DAUGAVPILS CEĻOJUMU UN EKSKURSIJU BIROJS
20. oktobrī sāk noslēgt līgumus 1989. gadam.
Birojs piedāvā ceļazīmes ceļojumiem ar autobusu, lidmašīnu, vilcienu, kā arī ceļazīmes svētdienas maršrutiem un individuālās ceļazīmes.

Birojs aicina iesaistīties līgumu slēgšanas kampaņā visas pilsētas organizācijas un iestādes, kolhozus un sovhozus.

Mūsu adrese: Daugavpils, 5. augusta ielā 25, tālrunis 26206 vai 26503. Darba laiks: no plkst. 10.00 līdz 13.00 un no plkst. 15.00 līdz 18.00, izņemot sestdienas un svētdienas.

1988. gada 23. oktobrī Silajāņu ciemā tiek rīkots **SVECISU VAKARS**
Silajāņu kapsētā plkst. 18.00.
Silajāņu ciema izpildkomiteja

1988. gada 29. oktobrī plkst. 18.00 Preiļu pilsoņu kapos notiks **SVECISU VAKARS**.
Aicinām radus un tuviniekus piedalīties kapu uzkopšanas talkā; kura notiks šī gada 22. oktobrī plkst. 10.00. Pilsētas izpildkomiteja

1988. gada 15. un 16. oktobrī plkst. 9.00 Preiļos pie universālveikala **TIKS PĀRDOTI** augļu un ogulāju stādi.

Paldies laikraksta «Lenina Karogs» redakcijas kolektīvam, radiem, draugiem, kaimiņiem un visiem, kas dalījās manās liel-
Sievā

Tavs mūžs kā ābeļu dārzā
Paldies tiem, kas tālāk ies.

(J. Rūsiņš)

Kad pēdējie rudens ziedi
gulst uz MĀSAS kapa, esam
kopā ar savu kolēģi Mariju
Dzeni.

Vārkavas vidusskolas skolotāji

jās bēdas un bija kopā ar mani,
atvadoties uz mūžu no dzīves-
drauga **KARĻA PRIEDISA**.
Sievā

Lauj, mīlā māt,
Man tavā priekšā galvu liekt.
Man cita nav.
Ko atmaksai tev sniegt.

(A. Smagars)

Dalām bēdu smagumu ar
Dzintru Kirilovu, **MATI** smiltāja
aizvadot.

Darba biedri

Līdzjūtības

TIKAI 3 DIENAS!

18., 19. un 20. oktobrī Preiļos viesojas pārvietojamais **ZOOCIRKS**

Ekspozīcijā varēs apskatīt vairāk nekā 50 veidu dzīvniekus, kuri sastopami visos mūsu planētas kontinentos. To vidū — lauvas, tīģeri, panteras, jaguāri, pumas, lūši, dingo suņi, vilki, baltie, brūnie un Himalaju lāči, pērtiķi, Āfrikas begemots un citi dzīvnieki.

Darba laiks no plkst. 10.00 līdz 18.30.

Plēsīgo zvēru barošana notiks skatītāju klātbūtnē plkst. 17.00.

Zoocirks izvietosies bērnu spēļu laukumā Košukova ielā.

TIKAI 3 DIENAS!

18., 19. un 20. oktobrī Preiļos viesojas **MOTOCIRKS**.

Motocirks piedāvā aizraujošus priekšnesumus atrakcijās «Motovertikāle» un «Drosmes lode». Piedalās motosportisti un cirka mākslinieki.

Darba laiks no plkst. 10.00 līdz 18.30.

Motocirks darbosies laukumā Košukova ielā.

TEHNISKĀS APKOPES STACIJA

(Rēzeknē, Lenina ielā 162) apstrādā automobiļu slēgtās vietas un apakšas pret koroziju.

Darbu izpilda ātri un kvalitatīvi. Tehniskās apkopes stacijā ir visi nepieciešamie augstas kvalitātes materiāli. Stacijas darba laiks: no plkst. 7.30 līdz 23.00. Brīvdienas — sestdiena un svētdiena.

Tuvākas ziņas un pierakstīšanās pa tālruni 33982.

Tehniskās apkopes stacijas administrācija

LENINA KAROGS

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodā.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Преиљского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Преиљи, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 21996, atbildīgais sekretārs — 22154, agrorūpnieciskā kompleksa, jaunatnes dzīves un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iespiests Latvijas PSF Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1. nos. Iespiedliksne, Ofsetiespiedums.
Metiens 14 138 eks. (latv. val. 10 042 eks., krievu val. 4 096 eks.).
Indekss 68169.
Pas. 1479.